

GAZETA KORRESPONDENTA WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

WARSZAWY DNIA 14. MAIA ROKU 1799. we WTOREK.

Od granic Austrii dnia 24. Kwietnia.

Zwycięstwa Austriaków nad Francuzami podwyższyły nasze papiery o 4 procentu. — Węgry zaciągają korpus osobny od 25. tysięcy ludzi. — Dowiadujemy się z *Tryestu*, iż Anglii wyładowali do *Kalabrii*.

Lifcy z *Włoch* donoszą, iż jedna część wojsk *Rosyjskich* znajduje się już przed *Peschierą*, i że ma przypuścić szturm do tej twierdzy. *Moskale* po wzięciu *Peschier* pędzą do *Manui*. Mówią przytem, iż będą bardzo używanymi do dobywania *Fortec*, niżeli do potykania się w polu.

Za zbliżaniem się *Feldmarszałka Suwarowa* do *Weron* mnożyło się ludu z tego miasta wyszło naprzeciw niemu aż o cztery mile. Przybył tam w pośrodku okrzyków radości, i wyłaził do pałacu *Hrabiów Emilich*; przy wyjściu prezentowano mu gospodarza domu, którego brat za nieprzyjazne ku *Francuzom* postępy z rozkazu *Generała Buonaparte* miał być rozstrzelany. *Feldmarszałek* oświadczył mu z tego powodu swoją czułość. *F. M. Suwarow* nie miał obymować nad wojskiem komendy, poki wprzód nie obejrzy jego stanów. Wojska *Austriackie* okazały najwyższą radość z przybycia *Moskalow*. Zapewniają, iż pierwsza bitwa *Feldmarszałka Suwarowa* miała się odbyć na dniu 24 lub 25. t. m. Wojska *Cesarzkie* uformowały już pierwszą paralellę przed *Peschierą*.

Troćliwość publiczna względem zdrowia *Arcy-Xiążęcia Karola* zafokojona została własnym jego listem w którym donosi, iż powrócił do zupełnego zdrowia, i jest w stanie najpozuiej w trzech dniach zatrudnić się wszystkimi obrotami wojennymi. Pomimo tego *Cesarz Jmć* wysłał *Arcy-Xiążęcia Palatyną*, ażeby odwiedził brata przed udaniem się swoim do *Włoch*, gdzie dnia jutrzejszego wyjeżdża. *Arcy-Xiąże Antoni* ma być przy armii *Rosyjskiej*.

Wielki *Xiąże Konstantyn* zatrudnia się oglądaniem najsiekawszych rzeczy w tej stolicy. Dnia onegdajszego chciał się przypatrzeć z osobną wszystkimi ubiorom i rynsztunkom naszych żołnierzy. Przyprawdono mu ich wielu do jego mieszkania; uczynił nad nimi niektóre bardzo rozsądne uwagi, co dowodzi, iż posiada talenta wojenne. *Xiąże* ten ma wylechać na końcu tego tygodnia.

z Paryża dnia 26. Kwietnia.

General Jourdan mianowany jest *Generałem inspektorem* armii *Włoskiej*, a *Dubois De-crancé* sławny członek konwencji, inspektorem infanterii przy armii *Dunaju*, i jest wkrótce w *Strazburgu* oczekiwanym. — Jedna dywizya od armii *Helweckiej* przeszła górę *St. Gotharda* dla wzmocnienia armii we *Włoszech*. Ma zaś być zastąpioną w *Szwajcaryi* od innej dywizyi z wewnętrznych departamentów *Francyi* przybyć mającej. — Słychać, iż *General Macdonald* otrzyma komendę jednej dywizyi w armii *Dunaju*. — Od armii naszych żadne urzędowe raporty nie zostały ogłoszone, wyszedł tylko rozkaz *Dyrektoryatu*, zalecający ministrowi wojennemu przyspieszenie wszelkiego umundurowania i innych potrzeb dla wojska. Przeznaczeni w tej mierze agenci mają codziennie o tym raport ministrowi zdawać, a ten w potrzebie ma zalegać rozkazów od samego *Dyrektoryatu*. *Dyrektoriat Helwecki* w *Lucernie* ulkarza się na partyę w tamtejszym ciele prawodawczym będącą, która przeciw się wszelkim mocnym środkom, jakie tenże przedsięwziąć pragnie. Załoga *Helwecka* w *Lucernie* będzie jeszcze pomnożona 1500. ludźmi. Kantony *Szaffuza* i

Linth są w stanie obleżenia ogłoszone. — Minister nasz w *Stutgardzie* Obywatel *Trouvé* i sekretarz legacji *David* w tych dniach tu przybyli.

Wiadomość iakoby *G. Championnet* został od sądu uwolnionym, jest jeszcze zawczesna, przynajmniej żadna jeszcze *Kommissya* wojenna względem niego składaną nie była. *General Müller* miał być Prezydentem tej *Kommissyi* w *Modenie*. — Ob. *Donyan* *Kommissarz* Rządu *Francuzkiego* przy *Osadach*, wyjechał stąd do jednego miasta w *Niemczech* północnych. — Okręt liniowy *Genereux* z 4ma innymi statkami napelnionymi wszelką żywnością, był na wypłynieniu z *Ankony* do *Malty*. — Znaiony *Piemontczyk Hus* został mianowany *Kommissarzem* przy *Municypalności* w *Turynie*. — Jeszcze na dniu 28. *Marca* forpoczty *Austriackie* wdary się do *Ferrary*, a zającwszy w niewolę niektórych *Szefow* tamtejszej *Gwardyi* *Narodowej*, nagie się cofnęły. *Cesarscy* mieli jednak po tym na nowo *Ferrarze* zagrażać. — Jeszcze na początku tego miesiąca, *General Macdonald* wydał proklamacyę w *Neapolu* wzywając lud do spokojności, i niewierzenia rozrzuconemu *Manifestowi*, w którym bliski powrót *Króla* jest zapowiedzianym. — W *Kalabrii* rojalisci zamordowali wielu ludzi trzymających z *Republikanami*. *Kommissarz* wojenny *Francuzki Julien*, jest w *Neapolu* aresztowany. Miasta *Neapolitańskie Tracta* i *Castel Forte*, gdzie się rojalisci *Neapolitańscy* oszańcowali, zostały przez *Francuzow* spalone. Przeszło 1200. *insurgentow* w pierwszym miesiącu jest wyrzniętych. Strata w wojsku naszym pod *Generałem Watrin*, dochodzi do 400. ludzi. W *Kapui* zabrani w niewolę, chcieli magazyn prochowy na powietrze wysadzić, zamyślił ten jednak został odkrytym, i 4ch dowódców rozstrzelano. — W kraju *Toskańskim* wszystkie kassy publiczne są teraz popieczetowane.

Departament Sekwany z przypadającej nań konfiskacyi, ma dostarczyć 3983. ludzi. — Dnia 14. t. m. *General Brygady Franciszek Durtre* osadzony został w więzieniu *Opactwa* za to, iż nie był posłuszny aresztowi przez *Dyrektoriat* nakazanemu.

Tribunał handlowy w *Dieppe*, nakazał powrotenie statku *Amerykańskiego Elzbieta* pod *Kapitanem Chaudier*, płynącego z *Lizbony*, a tych którzy go zdobyli, okazał na powrotenie szkód i kosztów.

W przeciagu pięciu dni przyprowadzono do *Grenoble* 7. tysięcy i kilkudziesiąt jeńców *Austriackich* z *Włoch* przyślanych. Jedni z nich pozostaną w 17tej dywizyi wojskowej, inni do 18tej udać się mają.

Na mocy urzędów *Dyrektoryatu*, *Papież* pojechać ma do *Briançon*, i miał się już oddać z *Turynu*, iak wyraża list *Generała Grouchy* *kommendanta* w *Piemencie* do *kommendanta* miasta *Briançon* pisany.

Dnia 2. t. m. *Flotta Angielska* pokazała się przy brzegach *Neapolitańskich*, które są tak dobrze obwarowane, iż się niczego nie należy obawiać.

Rada 500. mianowała na dniu wczorajszym 24. *Kommissye*, dla roztrząśnienia protokołów *zgrupowań* *pierwotnych*.

Talleyrand Perigord *Minister* związków zewnętrznych, mianowany jest *Deputowanym* z *Departamentu Dordogne*.

Podług listów z *Madrytu*, Rząd *Hiszpański* zamysła przelożyć *Rządowi Francuzkiemu*, iż pokoy osobny

Hiszpanij z Anglią, mogły być zyskowniejszym dla *Francyi*, niż niepożyteczne przymierze, które niezmierza iak tylko do zupełnego zniszczenia dochodów *Króla Hiszpańskiego*, i które przeszkadza przybywaniu okrętów z *Ameryki Hiszpańskiej*.

Tego poranku gilotynowano na placu *Greve* 17. rozbojników między którymi znajdowało się 7. kobiet. Wielka okazałość wojskowa towarzyszyła tej egzekucyi i tłumy ludu zbiegły się dla widzenia kaźni tych złoczyńców.

List *Ministra François z Neufchateau* przeciw któremu deputowany *Marbot* w *Radzie 500* powstał, i oskarżył go, był w następującej osnowie: „*Obywatele Kommissarze*. Zbliżające się *Elekcye*, nie małe na was obowiązki wkładają. Po 18. *Fructidor* wielka liczba umysłów lekkich, zawsze do oszukania łatwych, dała się uwieść zdradzieckim ukontentowaniom, iakie udawali niektórzy zręczni *Anarchiści* do zapewnienia sobie pożytecznych owoców tryumfu bez mieszania się do walki. Te słabe umysły mniemały iż sławny ten dzień zapowiedział powrót nie panowania prawa, lecz panowania postrachu. Sześć-miesięczne doświadczenie nie mogło ich wyprowadzić z błędu, ani się przekonać mogli o niesprawiedliwej swojej trwodze i nikczemności; lecz pomimo przestrogi, proklamacyow, i gorliwych odezwoów przez *Dyrektoriat Wykonawczy* powtarzanych, tłum ten bez przeczności, nierozmyślnie lekki, nieślawił się w file na ostatnich *Elekcjach*; nie pokazał się na *Zgromadzeniach Pierwotnych*, w bojaźni napotkania tam *Anarchistow*, i widzenia ich przemagającami. A tak bardziej jeszcze zapalenia, niżeli nikczemni, lekali się *Anarchistow*, i czynili to właśnie co potrzeba było czynić, ażeby ich tryumf ułatwić. *Republikanie*, czas jest, przeistacie was samych zdradzać i ustępować łatwego złoczyńcom zwycięstwa, przez sromotne i śmieszne poruszenia bojaźni. Gdyby od 18. *Fructidor* wszyscy cnotliwi ludzie znali byli cenę tego co dla nich uczyniono, gdyby się byli ściśle *Dyrektoryatu* trzymali, gdyby byli chciwymi urzędów publicznych, i gorliwymi w ich dopełnieniu, nie byłby ich żaden stronnik *Anarchii* otrzymał, i wszystkie źródła intrygi zostałyby zatamowane. — Czyżliż czekacie ażeby *Roberspierre* i *Marata* fluzalcy zostawili was znowu przez dwa lata bez chleba, ażeby was przymusiłi stać codziennie po piętnaście godzin poderzwiami *Piekarnow* dla otrzymania od nich jednego kawałka niezdrowego z zepsutej maki ciasta? ażeby was powtórnie przywiedli do ubiegania się aż na koniec miasta dla wydzierania zwierzętom obrzydliwej reszty ucztow wydziału rewolucyjnego? A wy negocyańcy, kupcy i rękodzielnicy, szacowna klasa przemysłu, czegoż czekacie ażeby zawołać: Niech więcej nie będzie *Anarchia* we *Francyi*. Czyli także czekacie ażeby *Niwellatorowie* roku 1793. dali swoim rozbojnikom do rabunku hasło? ażeby nowe maximum dokonało waszej zguby; ażeby was pochłonęły więzienia, ażeby

was ciągniono na rusztowania dla ułatwienia swoim zbiorom sposobności w zabieraniu waszych sprzętów i wypróżnianiu magazynów? Wy Artysci, ludzie uczeni, Filozofowie, czekacież także z podniesieniem głosu, ażeby żelazo katow połączyło was z zamordowanymi *Bailly, Lavoisier, i Roucher*? Wy urzędnicy publiczni, bywšie członki Konwencji i Zgromadzenia Konstytucyjnego, oczekujecież na proporzec na którym noszono głowę *Feranda*? Wy najwięksi z ludzi, obrońcy Ojczyzny, zwycięzcy żołnierze Republikantscy, oczekujecież ażeby *Fouquier-Tinville, Coffinhal, i Dumas* powstali z ziemi na zarzynanie waszych oyców, waszych siostr i małżonek, gdy wy tymczasem poydziecie na ukaranie zdrajc gabinetu *Londonjskiego*? czekacież ażeby ich zapalczywość flużyła obcym zamiarom, uczyniła wasze dzieła niepożytecznymi, a wojnę wieczną? Obywatele wszystkich klas i wszystkich rzemieślni, iednoczy was iednakowy interes, ażebyście wolali: *Niech nie będzie dłuż-y Anarchia we Francyi, niech nie będą rozbojnicy na funkcjach zbrodniarzy na urzędach*. Lecz w tymże czasie Obywatele wyrzeczcie się nienawiści, zemsty, a nadewszystko reakcyi, gdyż ta iest nową w odmiennej barwie Anarchią. W tej to przeprawie czeka na was rojalizm, wstydzący się swojego szwanku w 18. *Fructidora*, a bardziey upokorzony na 22. *Floral* w swoich pomocnikach, ale który zawsze lubtelny i zdradliwy, udawać będzie, iż to pochwała, dla przyciągnięcia do siebie i przywłaszczenia sobie samemu całej korzyści tego ostatniego zwycięstwa.

Partya przeciwna rządowi w terażniejszym niepomyślnym obrocie wojny, znajduje teraz nowe pobudki do powstawania przeciw niemu. Rząd dla spokojności i wstrzymania zaburzeń użył środków zbyt łagodnych. Między innemi liczyć potrzeba niesłychane w Rzpltej pozwolenie, przez które młodzież konfrypcyjna od 22. i 23. lat, może na swoje miejsce przystąpić innych ludzi. Okoliczność ta bardzo złe skutki za sobą ciągnie, wzbudza bowiem niechęć ubogich obywateli i sprzyja przewadze bogaczów. Zda się także nieprzyzwoitością, iż takowe pozwolenie dane było młodzieży od 22. i 23. lat, a odmówione mającym lat 21. Przeciw Generalowi *Scherer* powstała niezmierna partya, przypisując a jego opiekałości i chęci zylku wszystkie złe skutki wojny. — Mamy tu już wiadomość o zajęciu *Brescia* przez wojska Cesarzkie. Z powodu niepomyślnych wypadków wojennych we *Włoszech*, mianowicie pod *Castelnovo*, wiele także przypisują winy *Schererowi*. Osobiste jego położenie w każdym względzie iest teraz bardzo niebezpieczne, i ciężko będzie usprawiedliwić się z podanych Dyrektoryatowi fałszywych raportów względem stanu armii.

W Dyrektoryacie ma panować rozmaitość w zdaniach, tak że się trzeba spodziewać mocnych środków iedney partyi przeciw drugiej. Niechęć także widzieć się dać pomiędzy cywilnymi i wojennymi władzami. Pośpiech ofstry z cnotliwym *Championnet*, nieubtąganym nieprzyjacielem wszystkich Agentów chciwych łupu, niechęć Generalów *Francuzkich*, lubo oczewiście iest rzeczą, iż *Championnet* w gorliwości swojej prześląpiał wszelkie formalności prawne. Dyrektoryat pragnie ułagodzić partye, i w tych to okolicznościach należy szukać przyczyn tych dymsiłow. — Nowe zaciągi z jakim zapalem są czynione, łatwo postrzedz stąd można, iż na przełożenie iednego gemeyna z departamentu *Sekwany i Oise* żądającego uwolnienia siebie od zaciągu, iako ożenionego przed *Praniem 19. Fructidora*, Rada 500. bez żadnego względu przystąpiła do porządku dziennego. — General *Ernouf* protestował się w pismach tutejszych, przeciw pogłosce iakoby dał rozkaz do cofnienia, za najpierwszym atakiem forpocztów swoich. Okazuje on fałszywość tej pogłoski. Jeden Oficer od armii *Dunaju* podaje stratę naszych pod *Osterrach i Liptingen* do 5. tysięcy, stratę zaś *Austriaków* do 8. tysięcy w zabitych, a 5. tysięcy w rannych.

Rzplte *Cisalpińska, Rzymska, i Liguzyjska* wypowiedziały wojnę *Austrii* Instytut narodowy w wydziale historycznym pannażył nadgrode na rozwiązanie zapytania.

Jakimi środkami duch wolności rozszerzył się we *Francyi* poczynawszy od *Franciszka I. aż do r. 1789*. — Za Deputowanych w rozmaitych departamentach mianowani także są Dyrektor *Barras*, General *Bernadotte*, wszyscy trzej Posłowie nasi w *Raftad, Korvelagan i Monge*. — Aresztowano tu rozmaite osoby za mowy kontrewolucyjne. — *Rouget de Lille* autor hymnu *Marsylskiego*, ma zostać członkiem Instytutu Narodowego. — Na d. 16. t. m. przybył szczęśliwie z *Nantes* do *Brest* konwoy od 52. okrętów pod załogą 5. okrętów wojennych. — Wczoraj w Radzie 500 uczynione zostało przełożenie do oznaczenia dokładnego prawa względem kaprow i zdobywców. *Boulay Paty* popierał ten wniosek, utrzymując, iż Rząd *Angielski* wydał rozkazy do zabierania wszystkich okrętów neutralnych, których ładunki z zachodnich naszych osad do *Europy* są przeznaczone. — Projekt komisji morskiej względem zdobywców ma być w przeciagu 10. dni wzięty pod rozważę.

Wiadomość umieszczona w większej części *Gazet Angielskich i Niemieckich*, iakoby *Nizam Dekanu* w *Indiach wschodnich* pod rezydencją swoją w *Hyderabad* założył oboz od 13. tysięcy ludzi pod dowództwem Oficerów *Francuzkich*, i iakoby cały ten oboz przez wysłany oddział wojska *Angielskiego* od generalnego Gubernatora *Indyów wschodnich* Lorda *Mornington* został zajęty w niewolę, iest zupełnie fałszywa. Cała istota rzeczy iest, iż *Nizam Dekanu* wziął w służbę swoją niektórych *Francuzów*, lecz na przełożenie Lorda *Mornington* z teyże służby ich uwolnił.

z *Hagi* dnia 30. Kwietnia.

Dekret izby pierwszej względem powiększenia wojsk naszych liniowych 10. tysiącami ludzi, względem wzmocnienia stanowisk wojennych i fortec względem opatrzenia magazynów etc. co wymaga wydatku 2. millionów 200.000. złotych, zostało od drugiej izby na na dniu 27. za nagłą uznany, i Dyrektoryat iest umocowanym do użycie potrzebnych środków w celu ulkuteczenia tego dekretu. — Dziś drugi środek do obrony kraju iestotnie potrzebny, to iest utworzenie gwardyi narodowej przychodzi pod rozważę izby drugiej. — General *Brune* odezwał stąd wczoraj z generalnym listem, dla użycia środków obronnych *Zelandyi* zagrożoney od napaści *Anglików*. Generalowie także *Batawscy*, na których czele *G. Dumonceau* kommandant wojsk naszych w departamentach *Ems i dawnego Yffel* znajduie się, odprawiali tu kilka posiedzień, gdyż rząd wzywał ich rady względem pomnożenia wojska i utworzenia gwardyi narodowej.

z *Madrytu* dnia 12. Kwietnia.

Wkrótce ma wyjść pismo Królewskie donoszące o nowym wydaniu biletów na sumę 800. millionów realow (około 200. millionów liwrow). Do tego pisma przydane będą niektóre inne Dekreta nakazujące pod najsurowszemi karami przyjmowanie papieru ślepowanego iako pieniędzy gotowych. — Dowiadujemy się, iż ieden z naszych statków pod nazwiskiem *Golondrino* mający na sobie około 300. tysięcy piastrow zabranym został od iednego statku *Angielskiego* w momencie gdy miał wejść do *Carogne*.

z *Konstantynopola* d. 3. Kwietnia.

Dwa Tatary wysłane przez Dżezara Baszę *Akry* przywiozły tu smutne wiadomości od armii przeznaczoney przeciwko Generalowi *Buonaparte*. *Francuzi* opanowali nie tylko *Gazę* sławną niegdys w ziemi *Judzkiej*, ale i miasto *Giatla* dawniej *Joppe*, o 9. tylko mil od *Jerozolimy*, a o 160. mil *Włoskich* od *Akry* leżące. Te korzyści winni są przymierzowi, które zawarli z mieszkancami gory *Libanu*, wiecznymi imienia *Tureckiego* nieprzyjaciółami. Dżezar Basza donosi, iż tym sposobem znajduje się między dwoma równie niebezpiecznymi nieprzyjaciółami, których niemoże odeprzeć od swojej stolicy, gdzie nawet lęka się od nich napaści. Wyśłał był korpus z 30. tysięcy ludzi złożony, lecz ten całkowicie od wodza *Francuzkiego* został zniesionym, z przybiecanych 10. tysięcy wojska Europejskiego, odebrał tylko 1000. ludzi. Ponawia swoją prozbę o dodanie sobie posiłków obawiając się obleżenia w swoim zamku od *Francuzów* połączonych z mieszkańcami *Libanu*. Powszechna iest w *Konstantynopolu* bojaźń, ażeby *Je-*

rozolima, *Damaszek*, i cała *Syrya* nie wpadła w ręce *Francuzom*.

z *Brünn* dnia 4. Maja.

Z *Alexandryi* przybył iak wiadomo do *Konstantynopola* okręt *Reale* z znajdującą się na nim deputacją od Generala *Buonaparte*, ekwipaż jego został zaraz do wzięcia wziętym. Treść przywiezionych listów *Francuzkich* nie iest wiadoma, lecz wkrótce potym wielki Dywan był złożony, w którym W. Sultan powstał w mocnych wyrazach przeciw zdradzie tych, którym wykonanie rozkazów jego powierzone było, oświadczaając, iż teraz postawił sam w osobie swojej wyjść w pole przeciw *Francuzom* dla ukarania przykładowie tak ich samych, iak wszystkich ich stronników. Poczym zabrał głos W. Wezyr, i dowodził, iż wysoka osoba Monarchy nie powinna wystawiać się na niebezpieczeństwa, a dobro Państwa wymaga ciągłej bytności w stolicy W. Sultana, przeto W. Wezyr sam chce dowodzić armią przeciw *Francuzom*, i zniszczeniem ich naprawić wszelkie dotąd przez innych wódzów popełnione niedbalstwa i pomyłki. Wniosek ten został iednomyslnie przyjętym od wszystkich Ministrow Partyi, poczym wezwani są wszyscy prawdziwi Muzułmani do wygubienia niewiernych; mianowicie Baszom *Azjatyckim* Fermanami zalecono, aby w iak najsprędzszym czasie wysłali korpusy swoje do armii W. Wezyra. Słowem przedfiewzięte są wszelkie środki, aby W. Wezyr stanął na czele niezmierney armii przeciw *Francuzom*, którzy przez szerzącą się morową zarazę, i przez choroby oczu sami przez się upadną, i od dalszych przedfiewzięć wstrzymają się. Na tymże Dywanie uchwalono, aby Baszy *Alepu* który najbardziej na niebezpieczeństwo iest wystawionym postać 200.000. piastrow na czynienie werbunków i postawienie się w dostatecznym stanie obrony, która to summa przez kupców ma mu być zawieziona. — Z *Damaszku* *Francuzi* przez swoich emisłaryszów bardzo wiele ludzi ściągali. Wszyscy *Francuzowie* pod Generalem *Buonaparte* znajduie się 14. do 15. tysięcy, z których 1500. w *Alexandryi*, 2000. w *Kairze*, 6000. w *Syryi* zostaię, reszta tu i owdzie rozłożona. Port *Alexandryjski* iest od *Anglików* znacznie uszkodzony.

Wygranej *Francuzów* nad wojskami *Baszy Akry* był pomarsz ich nadspodziewany przez 40. mil puttyn. Wojska *Tureckie* nigdy o tym nie myślały, a z nagła napażnięte, lubo wielki odpor czyniły, ponioły iednak klęskę. — Kommandant przybyłego z *Alexandryi* okrętu *Idris Bey*, musiał przy wypłynieniu stamtąd zaręczyć, iż wszystkich okrętów *Angielskich* unikać będzie, a iezeliby się to nie udało, przynajmniej nie wydać *Francuzów* na okęcie znajdujących się, pomiędzy któremi był także sławny Astronom *Beauchamp*. W *Alexandryi* *Idris Bey* musiał zostawić w zakład tyleż *Turków*, ile z sobą zabrał *Francuzów*. Kommodor iednak *Angielski* *Hood* wszystkich ich zachwycił.

z *Petersburga* dnia 16. Kwietnia.

Wyszedł tu następujący ukaz Imperatorki. — My *z* Ialki *Bożey* *Paweł I.* Imperator i samowładzca wszech *Rosji* etc. W. Mistrz panującego Zakonu *S. Jana Jerozolimskiego*.

Od czasu iak sława i wiara święta przywiodła nas do przyjęcia dostojności W. Mistrza zakonu *S. Jana Jerozolimskiego*, i przeznaczenia rezydencji naszej za stolicę jego, nie zaniedbaliśmy starać się o wkrzeszenie i sławę tego znakomitego zakonu, a dla lepszego nim zarządzania znaleźliśmy pożyteczniejszą i zdawnemi statutami zgodniejszą bydz rzeczą, mianować najwyższą Radę rządową z następujących kawalerów W. Krzyża. Wybraliśmy zacne osoby, i wzywamy każdą z nich do oddzielnego urzędu, na zastępcę W. Mistrza, hrabiego *Sołtyków*, na G. Feldmarszałka; W. Xiążęcia następcę tronu, na W. kommandarza, Xiążęcia *Łopuchin*, na W. Intendenta hrabiego *Stewers*, na W. Admirała hrabiego *Kuścow*, na W. Podskarbiego Pana de *Lamb*, na Generala kawalerji barona *Flachstauden*, na W. Bailli barona *Pfurt*, na W. kanclerza hrabiego *Rastopszyn*, nadając pierwsze miejsce na posiedzeniu, naszemu najukochańszemu synowi Carewiczowi W. Xiążęciu *Alexandrowi Pawłowiczowi*, a drugie, zastępcy W. Mistrza.

Dan w *Peterzbргу* dnia 20 Marca 1799 3go roku nalze-
go Imperatorskiego panowania a 1go W. Mistrzostwa.

(podpisano) Paweł.

Szanowny Xiążę *Bezborodko* znajduje się ciągle w
nayniebezpieczniejszym stanie zdrowia, i lada moment
zgonu jego wyglądaia (niektóre pisma publiczne już go
umarłym głosiły) Wczoraj miał jeszcze zupełną przyto-
mność umysłu, lubo ani słowa mówić nie mógł. Ra-
dosc jego była niezmierna, gdy się wczoraj dowiedział,
iż Imperator synowca jego Vice-Kancelerza *Koczubey* wy-
niósł na stopień Hrabiego, schorzał zalał się łzami, przez
radość i czulość, gdy mu synowiec przyszedł oznaymić tę
okazaną przez Imperatora łaskę.

z *Ulm* dnia 23. Kwietnia.

W tym momencie odbieramy wiadomość, iż Gen-
e de *Schwarzenberg* opanował dnia 19 *Eglisau* nad
Renem o 4 mile od *Zurich*.

z *Kolonij* dnia 25. Kwietnia.

Wysłał zjad przed kilku dniami wojska przeznaczo-
ne są na załogę do *Düsseldorfu*. Wojska w okolicy *Eren-
breitsteinu* stanęły obozem. Pracują teraz nad sporzą-
dzeniem wielkich łaniów, dla wywieżenia z *Erenbrei-
steinu* niezmierny smigownicy od 160 funtów, która
chociaż nie używana, jest jednak zawsze przedmiotem
podziwienia, iako rzadkie dzieło ludwifarni.

z *Szwabij* dnia 26. Kwietnia.

Lifty z *Lindau* pod d. 24 wyrażają, iż w *Stanowiskach*
G. Hotze nic nowego nie zażło. Francuzi z *Szwajca-
rami* utrzymują się zawsze w *Konstancji*, *Austriacy* w
Petershaus. Od strony *Szaffuzy* wszystko jest w spoko-
wości; do dnia 22 *Austriacy* nie przeszli *Renu*. Arcy-
Xiążę *Karol* który już do zupełnego powrotu zdrowia,
zdaie się iż nie chce nic przedsiębrać przeciw *Szwaj-
cary*, póki się nie dowie o skutkach czynności *Włoskich*.—
Rozliana wieść iakoby *Austriacy* d. 19. mieli zamyslać
o przeprawie *Renu* przy *Szaffuzie*, zupełnie się okazała
zmyśloną.

Od brzegów *Menu* dnia 27. Kwietnia.

Austriacy weszli do *Anheim* blisko *Hanau*.— Mie-
szkańcy *Thal Erenbreitsteinu* odebrali rozkaz oparze-
nia się w żywność na sześć miesięcy. W czterech De-
partamentach *Roskich* stałe podatki na rok siódmy, do-
prowadzone są do 9 milionów.

Kontyngens *Cyrkułu Szwabskiego* wszedł na stat wo-
jskowy, a załogę do *lkarbu* *Rzeszy* należące, mają
być natychmiast wypłacone. Wsielnicy znajdują się
zawsze pod bronią w górach *Bergstrafs*. *Austriacy* przy-
stali im z *Heilbronn* wielką liczbę pałaszów i szelby.
Wojska *Bawarskie* odbierają mundur niebieskie zamiast
białych, i zupełnie są do wojsk *Pruskich* przystosowane.—
Małżonka W. Xcia *Konstantyna* przybyła do *Koburg*.

Ostatnia gazeta wojskowa wyraża, iż Generał *Klénau*
wszedł do *Ferrary*, a wojska *Francuskie* ustąpiły z *Fer-
rarskiego* Kraju.

Drogość w *Szwajcaryi* jest nadzwyczajna, i lękaia
się głodu. W okolicy *St. Gall* stoi 30. tysięcy *Francu-
zów*, i Generał *Ferino* ciągle zagraża atakiem *F. M. L.*
Hotze. Zimne i fuche powietrze wiele chorób przynio-
ło. Minister wojenny *Heliwecki Repon* otrzymał dymis-
sya. Wędrowki na miejsca cudowne w *Szwajcaryi* są
zakazane, a za wszelkie rozruchy w czasie procesji zda-
rzyc się mogące, sięga są w odpowiedzialności. Ob-
Bacher znajduje się ciągle w *Auspach*, i będzie użyty
do zamiany niewolników, z strony zaś *Cesarzkiej* pulko-
wnik *Wacherburg*. Spodziewać się należy, iż najpier-
wej Generał *Francuski Mainoni* zamieniony zostanie za
Generala *Cesarzkiego Affenberg*. Wnioską tu, iż Mini-
strowie *Francuscy* w *Rastad* OO. *Jean Debry* i *Roberjeot*
przyjmą nominacya swoia do Rady starszych. Niektó-
re dwory wyraźnie przy tym obliwają będą, aby język
Bawarski Maltański przywróconym został. Do *Man-
heimu* weszły znowu świeże wojska *Francuskie* z *Straz-
burga*.

Dnia 28. Kwietnia.

Podług listów z *Hamburga* okoliczność areztowa-
nych tamże *Irlandczyków*, wzięła obrot daleko żywszy
niż z początku spodziewać się można było. Z jednej
strony Dyrektoryat *Francuski* z powodu odmówionego
uwolnienia rozkazał Ministrowi swemu Ob. *Marragon*
aby wyjechał z *Hamburga* bez pożegnania senatu, sekre-

tarz legacyi *Le maître* pozostanie tam tymczasowo, bez
charakteru jednak publicznego. Z drugiej strony zdaie
się, iż odmówienie wydania, *Irlandczyków Anglij* przy-
wiodło Imperatora *Rosyjskiego* do włożenia embargo na
okręty *Hamburskie*, w państwie *Rosyjskim* znajduja-
ce się.

z *Ratyzbony* dnia 28. Kwietnia.

Będący tu *Lazaret*, ma być przeniesiony do *Augsbur-
ga*, ażeby się bliżej armij znajdował. Xiężna dziedzicz-
na de la *Tour i Taxis* wyjechała tego poranku do *Munich*.

z *Stutgardu* dnia 28. Kwietnia.

Podług listów z okolic jeziora *Konstancyeńskiego* pod
dnem 24. pisanych, nie tam do tego czasu nie zaszło tak
w *Voralberu*, iako od strony *Szaffuzy*.

Francuzi utrzymują zawsze małe korpus wojska na
prawym brzegu blisko *Starego-Brisac*. Robią tam przedmo-
stowe fortyfikacye i łańce wzdłuż brzegu powyżej i po-
niżej tego miasta; przeszło dwa tysiące wieśniaków z wyż-
szej *Alzacy* jest do tych prac użytych. — Blisko *Emmen-
digen* w okolicach *Lorrach*, *Francuzi* założyli oboz.

Lifty z *Wenecyi* donoszą, iż po opanowaniu *Kořfu*,
zjednoczona *Rosyjska i Turecka* flotta, skierowała się ku
Sycylii z wojskiem do wylądowania. Niektóre okręty li-
niowe i fregaty *Rosyjskie* nieprzełatają krążyć przed *An-
koną*.

z *Rastad* dnia 27. Kwietnia.

Deputacya *Rzeszy* odprawiła konferencyę, z powodu
ostatniej Noty ministrów *Francuskich*. Połtanowiono
donieść to natychmiast generalnemu sejmowi; uchwalono
także wdać się w okoliczność przytrzymania kuryera
Francuskiego. Baron d'Albini oraz Minister *Badeński*
i inni uczynili przyzwolite w tej mierze kroki. Pul-
kownik *Austriacki* odpowiedział, iż to jest rzeczą, w
której musi się do swojej zwierzchności odwołać.

Jeszcze dnia dzisiejszego zatrzymaną kilka statków
blisko *Plittersdorff*.

Legacya *Francuska* wyjeżdża dnia jutrzejszego do
Strazburga. Niektórzy ministrowie i posłowie już wyje-
chali, inni się jutro i po jutrze oddadą.

Dnia 28. Kwietnia. — Dziś wyjechało jeszcze kilku
Deputowanych. Ministrowie *Moguncki, Bremeński, Darm-
stadzki, Badeński, i Frankfortski*, oraz *Pruski*, jeszcze
się w *Rastad* znajdują, i dopiero po oddaleniu się Le-
gacyi *Francuskiej* to miało opuścić. Generał *Austriacki*
nie dał jeszcze żadnej odpowiedzi względem zatrzy-
manego kuryera *Francuskiego*, którego odprowadzono z
Gernsbach do *Freudenstad*. Statki zabrane przy *Plitters-
dorff* zostały wylądowaniami, zawierały w sobie wielką
mnogość cukru i kawy. Dnia dzisiejszego dwóch offi-
cerów *Francuskich* z małym oddziałem przeszli z *Selz*
na nasz brzeg; patrole *Austriackie* będące w naszych
okolicach, natychmiast się oddaliły.

Od strony *Buhl i Oberkirch* wszystko w spokoyności
zostaie, lecz zdaie się, iż natychmiast po wyjeździe Ciąla
Dyplomatycznego *Austriacy* zajmą *Rastad*.

Następujące nowiny pod artykułem z *Rastad* są wy-
jęte z *Gazety Bayreuth*:

Ministrowie *Francuscy* oczekiwali cały dzień wczor-
ayszy na odpowiedź względem bezpieczeństwa ich osób,
w ktorej to okoliczności niektóre członki Deputacyi
udali się do pulkownika *Austriackiego*, równie iak
do generalnej komendy *Rzeszy*. Poczynili przeto
zupełne przygotowania do odjazdu, chcąc dziś z
rana wyjechać. Gdy jednak odpowiedź nie nade-
szła, przeto w południe samo, posłano jeszcze raz ordy-
nansa żołnierza *Badeńskiego* do *Gernsbach*. Tego wie-
czora o 7 godzinie przybyło zarazem iedno korpus huza-
row, a z niemi ieden officer z trębaczem, który przy-
wiozł odpowiedź posłowi *Mogunckiemu* baronowi *Albi-
ni* równie iak Ministrom *Francuskim*, iż mogą w 24 go-
dzinach wyjechać, tam gdzieby potrzebne bezpieczeń-
stwo otrzymali. Ministrowie przeto *Francuscy* którzy
oczekiwali na tę odpowiedź, wyjechali zaraz do *Selz*.
W czasie tym kiedy officer oddał tę odpowiedź do zam-
ku, huzary *Szeklera* w kilku oddziałach pomalzerowały
przez miasto ku *Plittersdorff* nad *Renem*, inne oddziały
ofadzili bramy miasta, nie wypuścili z tamtąd nikogo,
i na około patrole porozsyłały. Gdy ministrowie za

bramę wyjechać chcieli, i niewidzieli żadney eskorty, zbie-
dli z pojazdu, i udali się do Ministrów *Badeńskiego* i
Mogunckiego dla żądania iey od nich. Posłano w tej
mierze do officera, który przywiozł był odpowiedź, lecz
ten kazał powiedzieć, iż nie ma żadnych w tej mierze zlece-
ceń. Na ow czas ministrowie *Francuscy* żądali eskorty
Badeńskiej, która od stojących przy bramie huzarów *Cesa-
rskich* nazad odeślana została. Pomiędzy przedmie-
ściem i wsią *Reinan*, o ćwierć mil od miasta, zostały
najpierw pojazdy przodem idące od huzarów *Cesa-
rskich* zatrzymane, i zapytano się kto w nich był. Na
daną odpowiedź huzary napadli zaraz na pojazd, odcie-
li konie, wytłukli okna, a wywołkwszy Ministrów z ka-
rety, i obdarłszy ich, okropnym sposobem zamordowali.
Niektórzy służący, sekretarz *Rosenstiel*, poseł *Cisalpiński*
Boccardi, i brat jego, ratowali życia swoje ucieczką przez
łuki. Wszystkie bagaże i pojazdy wróciły się nazad do
Gernsbach. Kobiety wśród okropnego zgielku, i za wda-
niem się wielu ministrów przybyły do zamku, nie ma-
gły iednak nic z sobą wzięść z pojazdu, który blisko od
60 ludzi był konwoiowanym. Huzary *Cesarscy* na prze-
łożenie ministrów mieli oświadczyć, iż do tak srogiego
obeyścia się mieli sobie dane rozkazy. — Jeden tutejszy
major *Badeński* z kilku huzarami, wysłany był na wyszu-
kanie nieprzybyłych ministrów, i znaleźli ministrów *Bon-
nier* i *Roberjeot* zabitych, zaś Ob. *Jean Debry* niewiado-
mo gdzie zamieszanego. Wszyscy tutejsi ministrowie nad-
zwyczajnie zmartwieni są takowym postępkim, i wysłał
deputacya do Arcy-Xiążęcia, gdyż skutki tego nieszczę-
śliwego i takim okrucieństwem naznaczonego dnia są nie-
wyrachowane.

Dnia 29. Kwietnia.

Ob. *Jean Debry* jest uratowanym. Przybył dziś zrana do mia-
sta i jest bardzo rannym. Całe korpus dyplomatyczne z za-
palem i czynnością rzecz tę przyjęło, i posłało do Pulko-
wnika o należyte dla siebie bezpieczeństwo. Bagaże po-
wróciły nazad, a uratowane osoby mają być do *Renu* z
przyzwolitą eskortą konwoiowane. Wiele także osob dy-
plomatycznych będzie im towarzyszyć, między innemi po-
seł *Duński* i przywiązani do różnych legacyów kawale-
rowie. O godzinie 12. wyjechali z konwoiem 20. huzarów
Austriackich, z 1. officerem i 6. huzarami *Badeńskimi*,
tudzież wachmistrzem. Ob. *Jean Debry* leżał przez całą
noc w dole, aż do poranku, w którym mógł oślabiony
przywlec się do miasta.

z *Manheimu* dnia 29. Kwietnia.

Generał dywizyi *Dufour* wyjechał dnia dzisiejszego
na obięcie powierzony mu komendy w czterech depar-
tamentach. Generał *Sorbier* zawsze się tu znajduje.

Połatnowiona tu została Kommissya Wojskowa pod
prezydencyą Generala *Darnauda*, dla sądenia o ważno-
ści rekwiizycyów ktore do tego czasu zaszły.

Dnia 30. Kwietnia — Mówią iż jeszcze dnia dzisie-
jszego nastąpiła utarczka z patrolami kawalerii *Francuskiej*
i *Austriackiej* między *Leimen* i *Nussloch*. Wojska *Au-
striackie* uczyniły wlietne poruszenie na drugiej stronie
Necker przy *Weinheim*, iako też od strony *Heidelberga*.

z *Hanau* dnia 30. Kwietnia.

Z *Indyów Zachodnich* donoszą, iż nowy *Francuski*
gubernator wyspy *Gwadalupy* Generał *Desfourneaux* o-
świadczył, iż bandera *Duńska* ciągle ma doznawać wszel-
kiego uszanowania z strony *Francuzów*, i że najsurowiej
zalecił kaprom *Francuskim*, aby neutralność *Duńską* iak
naydokładniej szanowali.

z *Lucerny* dnia 6. Kwietnia.

Wczoraj w Radzie wielkiej Obywatel *Escher* miał
mowę, która powszechnie ściagnęła załtanowienie. Treść
iey jest następująca: — Jako Reprezentanci całego Na-
rodu mamy obowiązek czuwania na nas i na naszą kon-
stytucyę, która nas narodem czyni, iako prawodawcy,
powinniśmy dla opieki obywatelów, takie stanowić pra-
wa, któreby prawdziwego dobiegły celu, te zaś, które-
by wątpliwości lub złemu tłumaczeniu podlegały, na-
leżycie objaśnić. Z tego dwójakiego obowiązku, żądam
od was opieki dla konstytucyi, i objaśnienia praw nie-
których. Umocowaliśmy Dyrektoryat na dniu 12. Lute-
go do użycia najmocniejszych środków przeciw obcy
fakcyonistom i tym wszystkim, którzy przez fałszywie zmy-
ślone i złośliwie rozrzucone pogłoski i potwarze prze-
ciw władzom połatnowionym, staraia się zamieszać spo-
koynność krajową. Na dniu zaś 10. Marca uczyniliśmy
dodatek: Aby żaden szrodek nie był zaniedbany do
wspierania silną ręką sprawy wolności. Teraz wypływa
zapytanie „Czy takowe umocowania powinny być bez
granic, i zasadzają się na zupełney dyktaturze, czyli też
powinny mieć swoje granice, i iakie te być mają? Nie
mogę tego przypuścić do myśli, abyście Obywatele Re-
prezentanci chcieli nadać Dyrektoryatowi władzę nieo-

graniczoną i powierzyć mu dyktaturę, bo gdzie ta jest, tam jest samowola, a gdzie jest samowola, tam jest despotyzm, czy to on będzie przez rządowców, czy przez Dyrektoryat, czy przez Rady sprawowany. Zasady praw nie znają żadnych osób, ani panów. — Jeżeli jednak umocowania takowe mają mieć swoje granice, wypadła by pytanie, gdzie ich szukać należy? Odpowiadam: w konstytucji, ta jest naszą granicą, a nad granice naszych własnych praw, nie możemy nikogo wynosić. Możemy nadawać umocowania, możemy przedkładać środki, które dla nagłych okoliczności służą nam za prawo, lecz nadawać umocowania, przeciwne konstytucji, temu jedynemu kontraktowi towarzyskiemu, temu jedynemu warunkowi nadającemu nam przywilej do praw stanowienia, nigdy nie możemy, jeżeli nie chcemy na złe użyć własnej władzy. Jeżeli nie oznaczamy granic tej władzy naszej, i temu umocowaniu, które nadaliśmy, na owczas Dyrektoryat może z równym prawem znieść prawodawstwo i ogłosić się nieustalającym etc. takie zaś rozciąganie prawa nad narodem, nie mogą nigdy z wolnością być zgodne. Dowiadując się przez tego z ust niektórych dyrektorów, iż ci granice konstytucji nie uznają za granice naszego umocowania, i że mogą obywateli przeciw którym, ani okłamywanie, ani zupełne podejrzenie nie zachodzi, wbrew konstytucji aresztować, i z pośród rodziny, tudzież zarobku i pracy na deportację skazywać, gdy tym czasem konstytucja każdemu obywatelowi nadała prawo, iż w przypadku podejrzenia przez dwa tylko dni w areszcie być może, nim stawionym będzie przed urzędnikiem policyjnym. Szrodek ten jest równie przeciwny zasadom konstytucji naszej, jak przeciwny (podług mego zdania) brzmieniu umocowania naszego, i był wymierzony szczególnie przeciw oligarchom i demagogom, szrodek ten był użyty za złąkę obywateli, którzy, przyśięg obywatelską wykonawszy, mieli prawo do opieki przeciw wszelkiej samowoli, a te im żarcza konstytucji, bez której my ani prawodawcami, ani dyrektorami władzą wykonawczą mianować się nie mogą. Stosownie więc do prawideł przelozonych, żądam uczynienia rekwiizycji do Dyrektoryatu, iżby umocowaniu naszemu taką tylko dał rozciągłość, jaką my temu dać możemy, i niechciał uważać za nieograniczone.

Od granic Szwajcaryi dnia 26 kwietnia.

Główna kwatery G. Masseny ma być krótko przeniesiona z Bazylei do Zurichu.

W okolicach Lucerny spokojność jest przywrócona; lecz w wyższej Walezji wzmożyły się zamieszanie. Insurgencki dochód do 4 lub 5 tysięcy ludzi dobrze uzbrojonych na regimenta. Wyłano przeciw nim wojska. — G. Francuzki Nowell przybył do Lucerny, i założył tam główną kwaterę. — Minister Helwecki jeszcze nie został mianowany. Przenoszą ten urząd dla Ob. Bachmann.

z Neapolu dnia 5 kwietnia.

Armia Królewska w Kalabrii pod dowództwem Kardynała Ruffo znacznie się powiększyła. Z tego powodu przesłano nowe poliki korpusowi wojska które się z tej strony znajduje. — Eskadra która na dniu 2 pokazała się przy Mizenie, nie przelała krążąc wzdłuż brzegów. Wyprawiono z naszych okolic wojska na miejsca największej zagrożeń. Podług raportu G. Duham oddział pod komendą Gener. Brygady Bruffier z rozmaitego wojska złożony, poszedł przeciwko zbuntowanemu miastu Andria, które iziurmem zdobywszy, wyciął przesłało 6. tysięcy broniących się mieszkańców, i wzięliście ich zabrał armaty. Z strony Republikańskiej 140 ludzi, zostało zabitych lub rannych, a między temi 23 oficerów.

Raport urzędowy donosi o wyprawie G. Watrin przeciwko buntownikom miasta Treinta, blisko brzegu w odnodze Gaetty, miejscu najsilniejszemu które insurgencki w tej stronie zajmowali. Francuzi wdali się do tego miasta, przeszło 200 buntowników ubili i miało spalili. Po tej bitwie G. Watrin zostawiwszy wojsko Cudzoziemskie w Traietto, z resztą wojsk udał się do Castelforte, które iziurmem zdobywszy, zburzył. W tej bitwie 60 Francuzów śmierć lub rany odniosło.

z Rzymu dnia 12. kwietnia.

W tych dniach przybyło tu z Neapolu 3 tysiące ludzi wojska Francuskiego, którzy mają być rozstawieni po różnych miejscach naszego kraju dla utrzymania w posłuszeństwie niechętnych. Wszyscy dotąd schwytani herlztowie buntowników zostali rozstrzelani. — Podług listów z Neapolu pod dniem 8. Patrycyi tego miasta iawnie się na Rząd ulkarzają; naganiąją jego powołność i niedbałość, a na dewizy, iż nie używa iak tylko ludzi podejrzanego zdania. Wyłali Deputacyą z uzależnieniem się do G. Macdonalda.

z Werony dnia 17. kwietnia.

Feld-Marszałek Suwarow obiał dnia 14. komendę nad armią i odprawił rewia. Przepędzał tu nocy na łomie, i codziennie bierał kąpiele. Udał się do głównej kwatery w Valeggio. Kozacy stoią na forpoztach. Dla korzysiania z zwycięstw Generała Kray. General Suwarow rozkazał kolumnie Rossyjskiej pospieszać w marszu. Mantua jest ze wszystkich stron opasana. Twierdza ta procz drzewa i soli, we wszystkie obfituje żywności.

Po wzięciu Stanowiska Lago Scuro, procz wspomnianych dawniej 32. łodzi naładowanych bronią, znaleziono jeszcze 200. armat żelaznych, które Francuzi z arsenału Weneckiego zabrali, a które nad rzeką Po osadzić chcieli. Pułkownik Oreskovich opasał wojskiem Ferrare. W Głowie Francuzi odłapali 800. koni, 40. wozów z sianem, i wiele bagażów. Austriacy mają w swojej mocy Desenzano, Rivotella i wyspę Stonione nad jeziorem Garda. Wojska Francuskie znajdują się w Rzymskim i Neapolitańskim, są od wielkiej armii oddzielne. — W Piemontie widać poruszenia.

Dnia 19. kwietnia. — Generał Kray odebrał od Feld-Marszałka Suwarowa rozkaz, ażeby rozpoczął oblężenie Mantui. Tenże Feld-Marszałek wydał ordynans wojsku, ażeby zawsze wpadało na nieprzyjaciół z bagnetami. Moskale nie będą dawali żadnego pardonu. Dnia dzisiejszego armia wyruszyła przeciw nieprzyjacielowi dla wydania mu bitwy, w której jeżeli nam zwycięstwo posłuży, zostaniemy Panami całej Lombardyi. — Główna kwatera Francuska przeprowadzona jest z Lodi do Mediolanu. — Zda się, iż Dyrektoryat i obiedwie Rady Cisalpińskie miały opuścić Medyolan i przenieść się do Turynu. — Generał Hohenzollern opanował Kremongę, gdzie zabrał kilka armat z wozami amunicyjnymi, i nieco jeńców. Huzary austriackie pomknęły się aż do Pizzighitone, Lodi, Iffo i Bergamo.

Dnia 18. kwietnia.

Wczoraj flotylla Francuska na jeziorem Garda wysadziła na ląd korpus wojska przy Sermione o milę od strony południowo-zachodniej Peschierzy, przez co flotylla Francuska przymuszona została cofnąć się do Peschiera. — Wczoraj przybyła tu cała kolumna Moskalów i rozkwatowana jest po klasztorach, od mieszkańców jednak ma być we wszystkie potrzeby opatrzona.

Dnia 22. tego mieściła Garnizon Peschierzy, mówią, iż chciał się poddać pod warunki, iż wyjdzie ze wszelkiej broni i amunicyjami dla złączenia się z armią Francuską, to jednak żądanie odrzucone zostało. Teraz zaprowadzono do baterji 12. armat Rossyjskich ciężkiego kalibru dla bombardowania Peschierzy. Moskale dają do armii Włoskiej. Komendant ich G. Rosenberg przybył tu na d. 17. i bez zatrzymywania się w dalszą pociągł drogę do kwatery głównej. — Na d. 5. Austriacy w samej ilocie zajęli Salo. Półwysp Sermione jest także w ich mocy. — Z drugiej strony austriacy z Tyrolu wkroczyli do Val di Sole, i zdobywszy reduty Francuskie zapędzili nieprzyjaciela aż do Edolo. Zamiąd udać się mają ku Bergamo.

z Mediolanu dnia 18 kwietnia.

Główna kwatera armji Francuskiej znajduje się zawsze w Lodi. Austriacy od czasu cofnięcia się Francuzów rozpartali się po kraju Mantuańskim, a przednia ich straż pomknęła aż do Kremony. — G. Moreau przybył tu dnia onegdajszego, tego poranku udał się do armji. Mówią, iż wkrótce nastąpi bitwa.

Nazł Dyrektoryat wydał do mieszkańców proklamację w której zaheca ich do zachowywania się w spokojności. Wyznaczona jest kara śmierci przeciwko temu kto by się śmiał dopuścić posłepku okazującego kontrowolucyjne zamiary.

Z Modeny wysłano wojska ku Ferrarze dla potłumienia insurekcji, która się w tej stronie zapała, i oparcia się napadów Austriaków na prawym brzegu Po. — Donoszą z Bononii, iż korsarze Austriacy wyładowali blisko Ravenny, i zabrali kilka naładowanych statków które się znajdowały w tym porcie.

Listy z Florencji donoszą, iż tam zaszły niejakie zamieszanie z powodu rozlanej złośliwie pogłoski, iakoby zamysłano to miało podać na rabunek.

z Wenecyi dnia 19. kwietnia.

Gazeta nasza dzisiejsza donosi nam, iż korpus wojska wysłany przez Generała Klenau, zabrał Mirandolę, i że kilka tysięcy wieśniaków Cisalpińskich przyłączyło się do Austriaków. Cały kraj Ferrarjski podniósł bunt, a samo miało Ferrara oblezione jest od wojsk Cesarzkich, które niezmiennie wzdłuż rzeki Po czynią zdobywczę.

Tutejszy komendant General Montfrault w umyślny Proklamacji podziękował Wenetom za gorliwość w opatrywaniu rannych. — 200. Pontonierów Francuskich którzy przy Borgoforte z 30. pontonami wpadli w niewolę Austriacką, przywiezieni do Werony zostali. — Przeprowadzono tu także jedną szalupę kanonierką francuską, i niektóre inne na morzu Adriatyckim zabrane statki francuskie. — W Tyrolu Hrabia Saurau zaciąga nowe korpus ochotników. — Nad okopami na przeciw Peschierzy pracuje kilka tysięcy wieśniaków.

Od granic Włoskich d. 27. kwietnia.

Listy z Werony pod d. 26. wyrażają, iż przednia straż armji Cesarzkiej przedarła się aż do Mediolanu i że inny korpus wszedł do Bergamo, iż armia Francuska umknęła się za rzekę Tecin, i że jedna z części przeprowadziła się nawet przez Po od strony Pawii. Lecz mniemamy, iż te wiadomości potrzebują potwierdzenia.

O B W I E S Z C Z E N I A

Ponieważ Oley Cynamonowy w Taryfie teraźniejszej Prowincyjow nowo nabytych, nie ma właściwej sobie taksy, a nienależąc względem podatku celnego do klasy Perfumow i innych preparacyi Chemicznych, opłacie importowej 25. procent podległych, ani tym mniej do obiektów na które podatek 10. procent został nałożony, winien być przeto rachowany między najdroższe tego gatunku towary, wspólnie z tym przez obydwa N. N. Departamenta, to jest: Akcyzy i Cła oraz Prowincjonalny Pruski Południowych postanowiono zostało, że opłata celna od oleju cynamonowego podług najwyższych olejów taksy, a z tym równo z olejem Kardemianowym, aż do czasu, w którym układ nowej Taryfy celnej nastąpi, ma być wybierana. — Gdy nadto Miod Wiśniowy czyli Wiśniak trzy razy wyższą ma cenę w sprzedaży, niż ordynaryjny, różniąc się smakiem od Miodow pospolitych; jest więc wolą Rządu Krajowego, aby podatek konsumpcyjny od tegoż Wiśniaku jeszcze za czasów Pollickich w kwocie 16. procent wybierany, utrzymanym został na dal na miejsce zwyczajnego italego podatku na Miody, który się po 6. groszy Pollickich za garniec wybiera. — Tak-

we urzędzenia dla przestęgi i wiadomości publicznej piśmem niniejszym ogłaszają się. — Dan w Warszawie dnia 17. kwietnia 1799. R.

Kamera J. K. Mci Pruss Południowych Woienno-Ekonomiczna.

Gdy J. K. Mci Przeświecona Woienno-Ekonomiczna Kamera w Warszawie rezolwować raczyła, że w tutejszej Intendenturze w Cykule Łę zycym i Zgierskim położono dobra Królewskie Mchowie i Zdzichow, cum adjacentiis na lat dwa, to jest od S. Jana r. b. do tegoż samego roku 1801, per modum Licitationis w dzierżawę puszczone być mają; więc termin do teyże licytacji na dzień 27. Maja r. b. w pomieszkaniu Intendenta Kućyusza w Tkaczewie oznaczony jest. Co się wżylskim dzierżaw tych sobie życzącym, i kwalifikacye potrzebne mającym do wiadomości podaje. — Dnia 2. Maja 1799.

Królewskie Prus Południowych Ekonomiczna Intendatura Zgierska

Kommissya wspólna przez Nayaśniejsze Dwory dwa Cesarzkie i Królewsko-Pruski do upadłych sześciu Banków, to jest: Uur. Piotra Teppera, Karola Schultza, Fryderyka Kabryta, Prota Polockiego, Macieja Łyszczywicza, i Jana Dawida Heistlera wyznaczona.

Wam JWW. WW. Uur. JPP. JO. Barbarze Xieźnie Lubomiskiej ultimo voto Winnickiej o Czer: Zł: 200. — Pakosza Stefana sukcesorom, Domanickiemu Ludwikowi, Romanowskiemu Janowi, Dobrzyńskiemu Mikolajowi, Officerom Bulawy Polney Koronnej Pollickiej. o Czer: Zł: 285. — Karczewskiemu Michalowi o Czer: Zł: 1000. — Szara sukcesorom o Czer: Zł: 650. — Oryzyńskiego Fabiana sukcesorom o Czer: Zł: 108. — Montymowi Jozefowi Kapitanowi, Hoffmanowi Pułkownikowi Offiyerom Gwardyi konney Koronnej o Czer: Zł: 1086. — Pauszy Tadeuszowi o Czer: Zł: 50. — Korytowskiemu Pawłowi o Czer: Zł: 300. — Ozarowskiemu Karolowi o Czer: Zł: 70. — Xieźdu Zwanowi Jozefowi Trynitarzowi o Czer: Zł: 60. — Xieźdu Teodorowi Soltyk, Kanonikowi Krakow: o Czer: Zł: 600. — Stefaniego Xawerego sukcesorom o Czer: Zł: 60. — Remiszewskiemu Ignacemu o Czer: Zł: 512. — Skwarckiemu Ludwikowi o celfy na krypt Schultzwilki Miązynickiemu wydany na 1112. — Piotra Gaudier i Hildebranda sukcesorom do sprawy z Kochowickimi o Czer: Zł: 51. — Lub iezeli z Pozwanych, który umarł, onego sukcesorom, a nieletnich opiekunom w przyzwolitej alijstencji nakazuje, ażeby od daty Pozwu niniejszego edyktałnego za tygodni osm, czyli w ten czas gdy sprawa każdego wyszczególni do sądu przywołana będzie, przed sądem teyże Kommissyi w mieście Warszawie w domie Teppera wki zwaum agiującym się, Osobiscie lub przez prawnie umocowanego Pełnomocnika stawili się, a to na popieranie Wierzyteli do majątku Uur. Fryderyka Kabryta bywszego Bankiera ubiegającego się, tudzież wyznaczonych przez tey Kommissyi Mały tegoż Bankiera Administratorow i Prokuratora na rzecz teyże Mały czyniących Powodow, którzy stosując się do dokumentow i kłag kantorowych. Was pozwanych powyższe summy dłużnych być okazujących dopraszali się teyże Kommissyi, ażeby przerzeczonych pozwanych, czyli każdego do zadosy uczynienia Massie Kabowskiej i do zaplaceniu summy powyższej wzmiankowanych w szczegółach wyrażonych, oraz zaległych prowizji do terminu satysfakcyi rachować się winnych wraz z wydatkami prawnymi na rzecz teyże Mały zobowiązać, a to pod rygorem w prawidłach Kommissyi swojej, to jest niezwłocznym wszelkiego majątku pozwanych i eksekwowaniem i na satysfakcyę Mały Bankowej wklazaniem. Zaczyn pozwani mają się stawić i na wszystko odpowiedzieć. Albowiem czyli się stawią lub nie, wszelakoż na terminie z niniejszego Zapowzu przypadającym, zaoczny wyrok ostateczny przeciwko Pozwanym ogłoszony, i eksekucya onegoż niezwłoczna wklazana zostanie. — Działo się w Warszawie w kancelaryi teyże Kommissyi dnia 24. Mca Apryl: Roku 1799. (L.S.) T. Wędrychowski R. K. S.B.

D O N I E S I E N I A.

Miało Sidra z częścią przyległemi do tegoż należącemi Polwarkami, w kordone Prukim, Powiecie Grodzickim, o 8. mil od Białogostku, z od Sokulki, 3. od Niemna i Grodna leżące, będą w Białymstoku przez publiczną licytację więcej daicemu dnia 15. Czerwca r. b. 1799. na rok, dwa, lub trzy zadzierżawione. Puszczone były dotychczas za summe aregową roczną Zł: Pol: 45.000. wynoszącą. Chcący licytować, a niemający w Pruskiej wschodniej polskiszy dziedziczący czyli najmniej 2000. czerw: zł: wartującą, zaświadczeniem hypotekalnym i kwitem z 2460. grosza dowiedzioną, powinien złożyć kaucyę w Solidum obowiązującą na 2000. czerw: zł: Obywatela tamże do tegoż obiektu dostatecznie osiadłego, z okazaniem takowych dowodow, o teyże dostateczności przekonywających. Udermionowany przez plus offerencyą dzierżawca, obowiązany będzie w dzierżawę puszczaćemu, natychmiast wyliczyć czerw: zł: Holl. obracz: waz: 500. a to pod przepadkiem, jeżeli na dzień 22gi tegoż mieściaca i roku, resztę rocznej aregowanej summy licytacyj udermionowanej, podobnym nieopłaci złotem. Punkta do kontraktu i objaśnienia ściągając do intryt tych dobr zostają wkrótce nadesłane J.P. Labezinski, Fikalsowi Kameralnemu w Białymstoku, gdzie do tey dzierżawy ochoczym, każdego czasu komunikowane będą, a w czasie wiadomośc dana o godzinie licytacji, i w którym tam domu odbywać się ma.

Ukradziono mi między 7. i 8. Maja w nocy przez wyłamanie mi drzwi do stajni dwie szpakowate klacze w średniej wielkości, z których jedna trzy lata i do poznania jest, iż miała małą łynię i trzy białe nogi; druga zaś mała lat 6. z czarną głową małą białą gwiazdą i czarną grzywą. — Upraszam każdego, kto by o takich koniach wiedział, żalkawie mię w tym uwiadomieniu raczył i tę zatrzyma, nietylko na wszystkie koszty do uiszczenia zeznam, lecz naprzyżytoiszą nadgródę zechęć uczynić. — Dan w Skierniewicach dnia 9. Maja 1799.

Zuther Królewsko-Ekonomiczny Intendent.